

OPPLAND
fylkeskommune

Mulighetenes

OPPLAND

**Fylkesrådet for
likestilling av funksjonshemmede**

ÅRSMELDING 2009

INNHOOLD

ÅRSMELDING 2009.....	0
LEDERS FORORD:	3
MEDLEMMER:.....	4
BUDSJETT	4
REGLEMENT	5
MØTER AVHOLDT I 2009:	8
FØLGENDE ORIENTERINGER BLE HOLDT FOR RÅDET:.....	8
SAKER SOM HAR VÆRT TIL BEHANDLING I RÅDET:.....	10
LEDER HAR DELTATT PÅ FØLGENDE ARENAER:.....	10
KURS, KONFERANSER OG BEFARINGER:	11
UTSENDETE BREV/UTTALELSER AVGITT I 2009:.....	11
MØTE MED KOMMUNALE RÅD:	12
LANDSKONFERANSEN 2009:	13
DRIFTSSTØTTE 2009:	15

LEDERS FORORD:

Oppland er et spennende fylke å være fylkesråd for likestilling av funksjonshemmede i. Det er mye god vilje og mange gode intensjoner. I tillegg skal fylket også krediteres for gode handlinger på enkelte områder.

Rådet har hatt hovedfokus på fire områder:

- Universell utforming
- En skole for alle
- Hjem – ikke institusjon
- Samferdsel

De tre første var hovedtemaer på landskonferansen som vi arrangerte på Scandic Hamar i mai. Konferansen i seg sjøl var svært vellykket. At vi ”måtte” arrangere konferansen utenfor eget fylke i 2009, er imidlertid en skam. At vi fortsatt hadde måttet gjøre det i 2010 er enda verre. Det gjenstår å se om Quality Strand Gjøvik, som etter planen skal stå ferdig ved årsskiftet, retter opp dette. Gjør de det, så må det bli mye fylkeskommunal virksomhet på Gjøvik i 2011!

Oppland har sammen med Hedmark blitt pilotfylker i universell utforming. Rådet er glade og stolte over dette. Generelt skulle vi ha ønsket at dette var enda tydeligere i RHPen, Planstrategien og på fylkets hjemmeside. Ros skal likevel fylket ha for offensiv og helhjertet satsing på de videregående skolene og på fylkeshuset.

Samferdselspolitikken oppleves imidlertid delvis i revers. Anbudet for Hadeland og Land resulterte i et fullstendig uforutsigbart busstilbud. I tillegg er TT-ordningen vingeklippet på begge sider. For det første vektlegges i stadig større grad servicerutetilbudet. I seg sjøl en glitrende ordning, men en ordning som ikke bidrar til at funksjonshemmede kan bli aktive deltakere i ulike organisasjoner og i alminnelig sosialt samvær på kveld og helg. For det andre bevilges det stadig mindre til ordningen. Midt på 1990-tallet var ramma ca. 12 mill. Omregnet til 2010-kroner tilsvarer det ca. 18 mill – budsjettet for 2010 er drøye 7!

Forsterkede skoler, spesialskoler og boliger organisert som institusjoner er et gufs fra noe vi trodde hørte fortida til. En fortid som ingen med respekt for seg sjøl og andre mennesker i dag vil vedkjenne seg. Men i historieløshetens dunkle belysning er åpenbart det meste mulig. Universell utforming er viktig – å motvirke denne bolig- og skolepolitikken er minst like viktig. Alt handler til syvende sist om viljen og evnen til å skape et inkluderende og likeverdig samfunn for alle.

MEDLEMMER:

Bjug Ringstad, leder, NHF/SAFO

Ingeborg Sandbakken, nestleder, NRF/FFO

Vibeke Aars-Nicolaysen, FFM/FFO

Iver Hofsmarken, LHL/FFO

Liv Leine, NFU/SAFO

Reidun Aaboen, NBF/SAFO

Palmar Ruste, HLF/SAFO

Vararepresentanter:

Mary Korshavn, HLF/FFO, Beate Irgens, LHL/FFO, Arne Leite, NHF/SAFO, Kjersti Daviknes, NBF/SAFO

BUDSJETT

For 2009 hadde rådet et budsjett på kr 864.000,-.

REGLEMENT

REGLEMENT FOR FYLKESKOMMUNALT RÅD FOR LIKESTILLING AV FUNKSJONSHEMMEDE

§ 1 Hjemmel

Lov om råd eller annen representasjonsordning i kommuner og fylkeskommuner for mennesker med nedsatt funksjonsevne m.m. av 17. juni 2005 trådte i kraft 10. september 2007. Fylkestinget vedtar reglementet.

§ 2 Formål

Rådet benevnes Fylkeskommunalt råd for likestilling av funksjonshemmede (Rådet).

Rådet er et rådgivende organ for fylkeskommunen, statlige etater på fylkesnivå, kommuner og andre offentlige instanser og institusjoner.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal sikres åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeidet med saker som er særlig viktig for dem.

Rådet arbeider etter den politiske målsettingen om full deltaking og likestilling for mennesker med nedsatt funksjonsevne i samfunnet. FN's standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming skal være et sentralt redskap i dette arbeidet.

Universell utforming skal være et sentralt begrep i rådets arbeid.

Intensjonen med rådet er å medvirke til at mennesker med nedsatt funksjonsevne får tilgang til de fylkeskommunale og kommunale tjenestene som er nødvendig for deres livskvalitet. Rådet skal medvirke til å synliggjøre og bidra til å løse de behov de ulike grupper med nedsatt funksjonsevne har.

§ 3 Sammensetning og oppnevning

Rådet består av 7 medlemmer med varamedlemmer valgt av Fylkestinget for den fylkeskommunale valgperioden etter forslag fra de funksjonshemmedes organisasjoner i fylket.

Fylkestinget velger leder og nestleder.

Rådet velger arbeidsutvalg.

Rådet kan foreslå representanter til nytt råd og andre utvalg.

§ 4 Mandat og arbeidsområde

Rådet skal ha til behandling alle saker som er av betydning for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Rådet skal gis anledning til drøftinger mellom rådets medlemmer, og mellom rådets medlemmer og representanter for offentlige instanser og institusjoner hva angår spørsmål av betydning for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Rådet skal holdes løpende orientert om aktuelle saker som er under arbeid i fylkeskommunen.

Rådet skal i samarbeide med fylkesrådmannen utarbeide retningslinjer for behandling av spesielle saker.

Rådet skal se til at brukernes erfaringskunnskap tas med i saks- og planprosessen. Brukermedvirkningen skal være reell, dvs. at rådet må komme inn tidligst mulig i planprosesser.

Rådet kan selv ta opp saker som de mener er viktig.

Referat fra rådsmøtene skal følge saksdokumentene til de fylkeskommunale organ.

Rådet skal medvirke til at alle samfunnsskapte barrierer blir fjernet.

Rådet skal kunne ta opp forhold innenfor plan- og bygningssektoren, samferdsel, barnehage, skole, kultur, idrett, friluftsliv, helse-, pleie- og omsorgstjenestene.

Rådet skal drive informasjonsarbeid overfor statlige etater, fylkeskommunen, kommuner, organisasjoner og allmennheten.

Det skal ikke tillegges forvaltningsoppgaver til rådet, slik som f.eks. forvaltning av fylkeskommunale tilskudd til interesseorganisasjoner.

§ 5 Sekretariat og økonomi

Fylkesrådmannen skal sørge for praktisk tilrettelegging og gjennomføring av rådets møter og arbeid, saksforberedelse og føring av møtebok.

Sekretariatet står for iverksetting og distribusjon av vedtak og behandling av inngående og utgående post. Rådgivnings- og informasjonsfunksjon overfor rådets medlemmer og de enheter som er nevnt i § 3 tillegges sekretariatet.

Sekretariatet holder oversikt over rådets budsjett og økonomi. Andre arbeidsoppgaver kan tillegges sekretariatet.

Fylkeskommunen dekker utgiftene til rådet, og rådet skal disponere eget budsjett. Rådet utarbeider forslag til budsjett for det påfølgende budsjettår.

Rådet skal uttale seg før fylkestinget vedtar budsjettet.

§ 6 Møter

Rådet holder møte minst fire ganger i året. For øvrig innkalles rådet når leder eller minst 1/3 av medlemmene krever det.

Arbeidsutvalgt holder møter så ofte rådet finner det formålstjenelig.

Møteplan utarbeides.

Møter innkalles normalt med minst sju dagers varsel. Saksdokumenter sendes rådets medlemmer/varamedlemmer.

Det føres referat fra møtene. Referatet sendes rådets medlemmer/varamedlemmer, og kommunale råd i fylket.

Særutskrift av møtebok angående spesielle saker sendes til behandlende organ.

Sekretariatet må medvirke til at alle saker som skal behandles i rådet kommer dit i god tid.

For at blinde og synshemmede skal kunne lese dokumentene, må de foreligge i egnet elektronisk form.

Rådet utarbeider handlingsplaner, forslag til budsjett og årsmelding som legges fram for Fylkestinget. Rapporten sendes sentraladministrasjonen, sektorlederne, funksjonshemmedes organisasjoner, kommunale råd i fylket og Statens råd for funksjonshemmede.

MØTER AVHOLDT I 2009:

3.februar, 17. mars, 14.april, 22. juni, 1. september, 12.-13. oktober, 3. november, 1. desember

FØLGENDE ORIENTERINGER BLE HOLDT FOR RÅDET:

- Representanten Palmar Ruste orienterte om Hørselshemmedes landsforbund samt demonstrerte ulike hjelpemidler.
- Representanten Ingeborg Sandbakken orienterte om Norsk Revmatikerforbund.
- Rådgiver Anne Marie Sveipe orienterte om Planstrategiarbeidet i Oppland.
- Per Kristian Lindal orienterte om nye Hadeland videregående skole.
- Fokusgruppeintervju ved Ane Bjørnsgård: Rådet var invitert til å delta i fokusgruppeintervju i forbindelse med masteroppgave. Resultatene fra intervjuene vil i tillegg bli brukt som grunnlag for videre strategisk folkehelsearbeid i Oppland fylkeskommune.
- Prosjektleder Håkon Kleiven orienterte om Nord-Gudbrandsdal videregående skole og rehabilitering av ny kultursal.
- Utredningsleder Nils Lunder orienterte om samlokaliseringen av tannklinikker i Valdres.
- Kristin Loe Kjelstad orienterte om Hedmark og Oppland som pilotfylker i Universell utforming.

- Regionalt handlingsprogram / Planstrategi: Gjennomgang ved Kristin Loe Kjelstad
- Fagenhet Samferdsel ved Stine Fredriksen og Magne Flø orienterte om KiD-prosjektet, skystasjoner og anbudsdokumenter Hadeland.
- Innkjøpsansvarlige i fylkeskommunen Elisabeth Lande og Inger Lise Høvik orienterte kort om rutiner i forbindelse med krav til universell utforming ved innkjøp av varer og tjenester.
- Fylkesvaraordfører Reidun Gravdahl redegjorde for Fylkesordførers svar på interpellasjon om politisk organisering i Oppland fylkeskommune.
- Anne Stensgård fra fagenhet videregående opplæring orienterte om tilrettelagt opplæring i Oppland fylkeskommune.
- Rådgiver Siri Velle Segelstad, informasjonsavdelingen, orienterte om universell utforming av Oppland fylkeskommunes nettsider.

SAKER SOM HAR VÆRT TIL BEHANDLING I RÅDET:

- 1/09: Høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet:
Høringsnotat med lovforslag p, fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet.
- 2/09 Regionalt handlingsprogram 2010 - høringsutkast
- 3/09 Regional planstrategi - høringsutkast
- 4/09 Møtedatoer 2010
- 5/09 Regionalt handlingsprogram - høringsinnspill
- 6/09 Regional planstrategi - høringsinnspill
- 7/09 Fritak fra verv som vara i rådet - Kjersti Daviknes
- 8/09 Utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark med tilliggende landskapsverneområder og naturreservater - høring
- 9/09 Prosjektbeskrivelse - pilotfylkesatsing
- 10/09 Høringsuttalelse - NOU 2009: 18 Rett til læring

Rådet har i tillegg hatt 10 referatsaker til behandling.

LEDER HAR DELTATT PÅ FØLGENDE ARENAER:

Minikonferansen "Diskriminering? – i 2009?" ved Norges Handikapforbund.

Orientering om utforming av valglokaler på konferanse for valgstyrene i oppland 24. april.

Konsultert på ulike nivå i forbindelse med nybygg og ombygging på følgende videregående skoler: Nord-Gudbrandsdal, Vargstad, Dokka og Hadeland.

Konsultert i forbindelse med tannklinikken på Vinstra.

Foredrag om arbeid i de kommunale rådene i Vestre Slidre, Skjåk, Nord-Aurdal, Eidskog og Norges Handikapforbund Oslofjord Vest (Buskerud, Vestfold og Telemark).

Sittet i prosjekt- og styringsgruppa for pilotprosjektet universell utforming.

Foredrag om universell utforming for "innkjøpere" i Oppland fylkeskommune.

Konsultert og delvis deltatt i arbeidet med KID-prosjektet i Lillehammerregionen.

KURS, KONFERANSER OG BEFARINGER:

Rådet deltok på idedugnad om tverrsektorielt folkehelsearbeid 1. september 2009.

Befaring på Scandic Hotell på Hamar i forkant av landskonferansen 2009.

Alle representanter samt vararepresentanter deltok på landskonferansen på Hamar.

Befaring på hhv Norlandia Hotell og Nord-Gudbrandsdal videregående skole, på Otta.

UTSENDTE BREV/UTTALELSER AVGITT I 2009:

Høringsuttalelse til Helse- og omsorgsdepartementet: Høringsnotat med lovforslag om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet.

Høringsuttalelse - NOU 2009: 18 Rett til læring

Tilgjengelighet til valg: Veileder tilsendt fra Deltasenteret. Veilederen ble sendt kommunene med følgebrev.

Høringsuttalelse: Utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder og naturreservater.

Rådet har kommet med innspill på FT-sakene 41/09 og 42/09, henholdsvis Regional Planstrategi i 2010 og Regionalt handlingsprogram 2010.

MØTE MED KOMMUNALE RÅD:

Uformelt møte med kommunale råd i regionen, mandag 12. oktober på Otta.

Tema for møtet med kommunene:

- Kommunenes erfaringer og hvordan de jobber
- Hvordan er rådene strukturert

3 representanter fra Sel, 1 fra Nord-Fron og 1 fra Dovre deltok på møtet.

LANDSKONFERANSEN 2009:

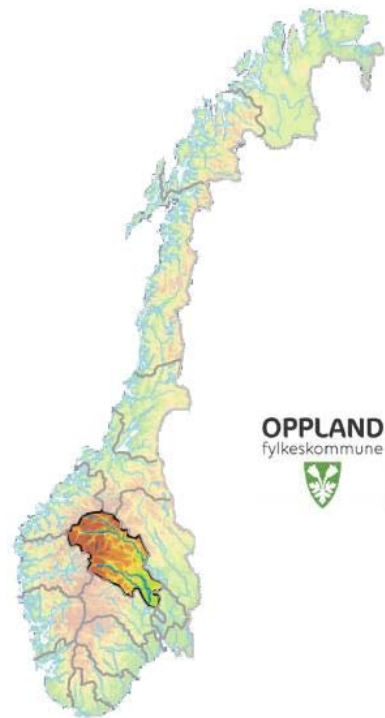
Rådet hadde i 2009 ansvaret for landskonferansen. Denne ble lagt til Scandic Hotell på Hamar grunnet at ingen hotell i Oppland kunne tilfredsstille behovet for universell utforming.

Konferanse for de fylkeskommunale rådene for

likestilling av funksjonshemmede

11. – 13. mai 2009, Scandic Hotel, Hamar:

Det var utarbeidet slikt program for konferansen:

Åpning

- Fylkesvaraordfører Reidun Gravdahl
- Statens råd ved Thyra Kirknes
- Fylkesrådsleder Bjug Ringstad

Kultur

Scandic Hamar – et hotell for alle. Hvorfor og hvordan ble det slik. Bedriftsøkonomisk fornøyd med resultatet?

Tove Mowé

Ansvarsreformen 18 år og myndig – eller er den umyndiggjort?

Reformens ideologisk forankring

Sidsel Grasli

Nasjonal politikk

Karin

Andersen

Lokal praksis

Monika Vartdal

Ansvarsreformen 18 år og myndig – eller er den umyndiggjort?

Debatt

Likestillings- og diskrimineringsombudets rolle etter ny diskriminerings- og tilgjengelighetslov	May Schwartz
Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven er tatt i bruk, hva innebærer det i praksis?	Lotte Grepp Knutsen
Diskriminerings- og likestillingsloven – gammel vin på ny flaske, eller?	Janne Skei
DTL debatt, innlederne i panel	
Vi presenterer Oppland, en tenkt rundtur tilgjengelig for alle!	
Avslutning, evaluering og litt motivasjon på veien hjem.	Margit Bjugstad

85 representanter fra 18 av landets fylker deltok på konferansen.

Til fylkesrådet for likestilling av funksjonshemmede

Takk for sist og for en flott konferanse. Det var viktige tema, gode innledere og fin gjennomføring. Kulturinnslagene var i særklasse.

I det hele tatt en flott samling for de fylkeskommunale rådene.

Konferanserapporten som allerede foreligger er imponerende. Dette var flott arbeid.

Takk til dere alle for innsatsen.

Med vennlig hilsen

Tine Øverlier
seniorrådgiver

Statens råd for likestilling av funksjonshemmede

DRIFTSSTØTTE 2009:

Det ble sendt brev fra Fylkesrådet til funksjonshemmedes organisasjoner i Oppland vedrørende søknad om driftsstøtte 2009. Dette er en ren driftsstøtte til funksjonshemmedes organisasjoner som har fylkeslag i Oppland. Støtten utbetales i henhold til bekreftet medlemstall i organisasjonen. Støtten blir fordelt administrativt.

Autismeforeningen, Oppland fylkeslag	Kr 4 090,-
Norges Handikapforbund Innlandet	Kr 36.840,-
Norsk forbund for utviklingshemmede Oppland fylkeslag	Kr 23.740,-
Norsk Revmatikerforbund	Kr 89.340,-
Oppland Parkinson forening	Kr 6.305,-
LHL Oppland	Kr 113.225,-
LTN (Landsforeningen for trafikkskadde)	Kr 18.222,-
Norges Astma og Allergiforbund	Kr 19.900,-
Norges Fibromyalgiforbund	Kr 14.280,-
ADHD Norge Oppland	Kr 11.675,-
Mental Helse Oppland	Kr 18.715,-
Foreningen for muskelsyke	Kr 3.700,-
Støtteforeningen for kreftsyke barn	Kr 11.525,-
Norges Blindeforbund	Kr 9.160,-
Oppland Psoriasisforening	Kr 12.115,-
Norges Diabeterforbund Oppland	Kr 83.330,-
HLF Oppland	Kr 123.765,-
TOTALT=	Kr 599.927,-

Bjug Ringstad
leder

Berit Johannessen
utvalgssekretær

NOTATER

NOTATER

VALDRES

Nord-Aurdal
kommune

Sør-Aurdal
kommune

Øystre Slidre
kommune

Vestre Slidre
kommune

Vang
kommune

Etnedal
kommune

Regionrådet for Valdres
Pb.24. - 2900 Fagernes
www.valdres.org
Tlf.: 61 35 94 50

HADELAND

Gran
kommune

Lunner
kommune

Jevnaker
kommune

Regionrådet for Hadeland
c/o Jevnaker kommune
Postboks 70 - 3521 Jevnaker
Tlf.: 61 31 57 00

GJØVIKREGIONEN

Gjøvik
kommune

Vestre Toten
kommune

Østre Toten
kommune

Nordre Land
kommune

Søndre Land
kommune

Utviklingsrådet i Gjøvikregionen
c/o Gjøvik kommune
Rådhuset, Serviceboks
2810 Gjøvik - Tlf.: 61 18 95 00

NORD-GUDBRANDSDAL

Dovre
kommune

Lesja
kommune

Lom
kommune

Skjåk
kommune

Sel
kommune

Vågå
kommune

Regionalt Utviklingscenter
Regionrådet for
Nord-Gudbrandsdal
Skansen 7 - 2670 Otta
www.run.no
Tlf.: 61 21 54 80

MIDT-GUDBRANDSDAL

Nord-Fron
kommune

Sør-Fron
kommune

Ringebu
kommune

Regionrådet for
Midt-Gudbrandsdal
c/o Nord-Fron kommune
Postboks A - 2639 Vinstra
Tlf.: 61 21 61 70

LILLEHAMMERREGIONEN

Lillehammer
kommune

Gausdal
kommune

Øyer
kommune

Regional ledergruppe
Lillehammerregionen
c/o Gausdal kommune
2651 Østre Gausdal
Tlf.: 61 22 44 01

OPPLAND

fylkeskommune

Postboks 988, 2626 Lillehammer - Tlf.: 61 28 90 00
E-post: postmottak@oppland.org
www.oppland.no